

Erken Okuryazarlık Testi (EROT)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Okuryazarlık Testi (EROT)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21318>

Özet

Erken Okuryazarlık Testi (EROT), anahtar kelimeler çocukların (okul öncesi dönem) okuma ve yazma becerilerine hazırlık düzeylerini sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş standart bir ölçme aracıdır. Kargın ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilen bu test, erken okuryazarlığın temel bileşenleri olan dil, bilişsel ve sesbilgisel farkındalık alanlarını kapsamaktadır. Test, toplam 102 maddeden oluşmakta olup, 7 üst boyut ve bu boyutlara bağlı 10 alt boyut aracılığıyla çocukların güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini detaylı bir şekilde ortaya koyar. EROT, erken müdahale programlarının planlanması ve çocukların okula hazırlık olma durumlarının tespit edilmesi açısından önemli bir tanı aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Erken Okuryazarlık, Okul Öncesi Eğitim, Sesbilgisel Farkındalık, Dil Becerileri, Açıklayıcı Faktör Analizi, Psikometrik Özellikler, Geliştirme Ölçeği.

Yazarlar

Tevhide Kargın, Cihan Ergül, Zener Büyükoztürk, Büşra Güldenoğlu.

Amaç

EROT'un temel amacı, anahtar kelimeler düzeyindeki çocukların (genellikle 5-6 yaş) ilköğretimde kararlaştıracakları okuma ve yazma süreçlerine ne ölçüde hazır olduklarını belirlemektir. Bu test, çocukların erken okuryazarlık alanındaki performanslarını ölçerek, dil ve sesbilgisel gelişimindeki olası gecikmeleri veya güçlü yönleri tespit etmeyi hedefler.

Elde edilen sonuçlar, eğitimciler ve ailelere, her çocuğun bireysel ihtiyaçlarına uygun erken müdahale ve destek programları geliştirmede bilimsel bir temel sağlamaktadır. Testin geliştirilmesi, Türkiye'de okul öncesi dönem çocuklarının gelişimini ulusal bağlamda geçerli ve güvenilir bir araçla izleme ihtiyacından doğmuştur.

Yapı

Erken Okuryazarlık Testi (EROT), erken okuryazarlık yapısının 7 ana ve 10 alt boyutta inceleyen çok boyutlu bir yapıyı ölçer. Bu boyutlar, okuryazarlığın sadece harf bilgisinden ibaret olmadığını, aynı zamanda kapsamlı dil becerileri ve fonolojik farkındalık da içerdiğini vurgular. Testin en kritik bileşenlerinden biri olan Sesbilgisel Farkındalık alt boyutu, okuma başarısının güçlü bir yordayıcısı olarak kabul edilen uyak, ses eşleştirme, heceleme ve ses atma gibi becerileri detaylıca değerlendirir.

Test, toplamda 102 maddeden oluşur ve ölçülen temel üst boyutlar şunlardır: Alfabe Dil, ifade Edici Dil, Genel Simlendirme, Kelime Bilgisi, Harf Bilgisi, Sesbilgisel Farkındalık ve Dinlediğini Anlama. Bu boyutlar, çocuğun hem dilin biçimsel yönlerini hem de işlevsel yönlerini ne ölçüde kavradığını belirlemeye olanak tanır.

Geçerlik

EROT'un geçerlik çalışmaları, ölçeğin amacına uygun olarak neyi ölçtüğünü kanıtlamak üzere titizlikle yürütülmüştür. Ölçeğin güvenilirliğini sağlamak için çeşitli geçerlik analizleri kullanılmıştır. Bu analizler şunları içerir:

Kapsam Geçerliliği: Test maddelerinin, ölçülmek istenen erken okuryazarlık alanını ne ölçüde temsil ettiğinin incelenmesi.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik olarak belirlenen çok boyutlu yapısını ampirik olarak doğrulayan faktör analizlerinin kullanılması.

Ölçüt Geçerliliği: Test puanlarının, okuryazarlıkla ilişkili diğer ölçütlerle (örneğin, öğretmen değerlendirmeleri veya standart dil testleri) tutarlılığının incelenmesi.

Yordama Geçerliliği: EROT puanlarının, çocukların gelecekteki okuma ve yazma başarılarını ne derece tahmin edebildiğinin test edilmesi.

Güvenirlik

EROT alt testlerinin güvenilirlik analizleri, testin tutarlılığı ve kararlılığına dair sonuçlarıdır. Bu çalışmalar, ölçüm sonuçlarının zamandan bağımsız ve içsel olarak tutarlı olduğunu göstermektedir. Güvenirlik hesaplamaları için kullanılan temel yöntemler şunlardır:

İç Tutarlılık (KR-20): Özellikle doğru/yanlış (dichotomous) puanlanan maddeler için kullanılan Kuder-Richardson Formülü 20 (KR-20) ile testin maddeler arasındaki iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek KR-20 değerleri, maddelerin aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

İki Yarı Test Güvenirliği (Spearman Brown): Testin iki eşdeğer yarıya bölündüğünde elde edilen puanların korelasyonu incelenmiştir. Spearman Brown düzeltme formülü kullanılarak testin tamamının güvenilirliği tahmin edilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla hem keşfedici hem de doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmıştır. İlk aşamada, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin altında yatan faktör yapısı belirlenmiş ve 7 üst boyutlu yapıya ortaya çıkması sağlanmıştır.

İkinci aşamada, bu 7 üst boyutlu yapıya gözlenen verilerle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, EROT'un teorik olarak

öngörülen çok boyutlu yapıların ampirik olarak doğrulandığı ve testin erken okuryazarlık becerilerini tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Araç

Test Type:

Geliştirme (Developmental/Standardization Study)

Format:

Bireysel uygulama gerektiren, doğru yanıtların 1, yanlış yanıtların 0 şeklinde puanlandırılan performans testi.

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Okul Öncesi Dönem Çocukları

Age Group:

Anasız çocuklar (Genellikle 5-6 yaş)

Population Details:

Türkiye'deki anasız çocuklar üzerinde geliştirilmiştir.

Test Methodology:

Test, toplam 102 maddeden oluşmaktadır. Puanlama ikili (binary) sistemle yapılmaktadır: doğru yanıtlar 1 puan, yanlış yanıtlar 0 puan olarak değerlendirilir. Testin uygulanması, 7 üst boyut ve 10 alt boyutun ayrı ayrı değerlendirilmesine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Fonolojik Farkındalık, Okuma Hazırlığı, KR-20, Ç Tutarlılık, Yordama Geçerliliği, Dil Gelişimi, Okul Öncesi Tarama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Mevcut değil

Affiliation Email addresses:

tkargin@ankara.edu.tr (Sorumlu Yazar Tevhide Kargın)

Correspondence Address:

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara, Türkiye.

Çizimler, Ücret ve Test Yılı?**Test Yılı?:**

2015 (Geliştirme çalışması yayın yılı?)

Çizimler ve Ücret:

Testin kullanımı için ilgili yazarla (Tevhide Kargın) iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: tkargin@ankara.edu.tr

Ek Kaynaklar:

Geliştirme makalesine erişim linki: dergiler.ankara.edu.tr. Ayrıca, orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: erken-okuryazarlik-testi-erot-toad.pdf

Kaynaklar

Kargın, T., Ergül, C., Büyükoztürk, ? ve Güldeno?lu, B. (2015). Anasızlık çocuklarına yönelik Erken Okuryazarlık Testi (EROT) geliştirme çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 16(3), 237-268.

Erken Okuryazarlık Testi (EROT) Maddeleri

EROT, 7 üst boyut ve bu boyutlara bağlı toplam 10 alt boyuttan oluşmaktadır. Testte yer alan toplam madde sayısı 102'dir.

1. Alfabetik Dil (15 m)
2. İfade Edici Dil (15 m)
3. Genel İsimlendirme (10 m)
4. İki Dil Bilgisi (10 m)

5. Harf Bilgisi (14 m)

- A. Al?c? Dilde Harf Bilgisi (7 m)
- B. ?fade Edici Dilde Harf Bilgisi (7 m)

6. Sesbilgisel Fark?ndalık (32 m)

- A. Uyak Fark?ndal??? (4 m)
- B. ?lk Ses E?le?tirme (4 m)
- C. Son Ses E?le?tirme (4 m)
- D. Cümleyi Sözcüklerine Ayırma (4 m)
- E. Hece Ayırma (4 m)
- F. Hece Birle?tirme (4 m)
- G. ?lk Ses Atma (4 m)
- H. Son Ses Atma (4 m)

7. Dinledi?ini Anlama (6 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM